

REFORM HAREKETİ MANİFESTOSU

Prof. Dr. Aytuğ ATICI

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Aday Adayı
24 - 26. Dönem CHP Mersin Milletvekili

CHP'DE NEDEN REFORM GEREKLİDİR?

Türkiye'nin en eski ve köklü partisi olan CHP, kurtuluştta ve kuruluşta yüklendiği görevi bugün ülkemizin demokrasiye ulaşmasında da üstlenmelidir. Türkiye'yi tam demokrasiye taşıyacak olan Partimiz öncelikle kendi içinde demokrasi anlayışını daha üst düzeylere taşımalı, diğer partilere öncülük etmeli ve örnek olmalıdır.

CHP'ye üye olan veya sadece oy vererek destek olan dostlarımızın partimizde reform niteliğinde ciddi değişiklikler istediği, hatta bu isteği yüksek sesle haykırdığı hepimiz tarafından duyulmaktadır.

DEĞİŞİM isteğinin sadece Genel Başkan, Merkez Yönetim Kurulu (MYK) veya Parti Meclisi (PM) düzeyinde olduğunu zannetmek büyük bir HATA olur. Tabandaki değişim isteğinin Partimizin yönetim şekliyle yani tüzükle ilgili olduğu, daha demokratik bir yönetim sistemi ve değerler dizisiyle evrensel sosyal demokrasiye ulaşma arzusu olduğu belirgindir.

Parti içi demokrasiyi istenilen düzeye getirebilmek için bir dizi ciddi, samimi ve partimizin onurlu geçmişine yakışır REFORMLAR yapılması gereklidir. **Özgürlük, eşitlik, adalet ve dayanışma** gibi evrensel sosyal demokrasi değerlerinin, toplumumuzun gelenek ve görenekleriyle harmanlanmasıyla yapılacak reformlar gerçekçi ve sürdürülebilir olur.

Seçmenimiz KURTARICI BİR LİDER ARAMAKTAN ÖTE kendi özünü iyileştirmeyi ve geliştirmeyi istemektedir. Mustafa Kemal, Samsun'dan bir daha gelmeyecektir. Ancak O'nun fikirleri, hayalleri ve gösterdiği hedefler benimsendikçe, içselleştirildikçe kendi kendimizi geliştirmek için başka birine ihtiyaç kalmayacaktır.

CHP'DE HEP BİRLİKTE YENİ BİR ÖYKÜ YAZALIM!

Karar mekanizmalarının tabandan tavana doğru olduğu, CHP ilkeleri ve değerlerinden ödün vermeden, sosyal demokrasinin evrensel ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalarak, günün değişen koşullarına göre yeniliklerin yapıldığı yepyeni bir öyküyü birlikte yazmalıyız.

Bu yeni öyküde;

Delegeler, üyelerin tamamı tarafından seçimle belirlenmeli

Tüm kademelerdeki parti yöneticileri çarşaf liste ile belirlenmeli, blok liste ile seçimler tamamen kaldırılmalı;

Milletvekili/belediye başkanı/meclis üyesi adayları bütün üyeler tarafından belirlenmeli;

Cinsiyet ve gençlik kotalarına uyulmalıdır.

Yeni yazacağımız öykü:

- Buram buram demokrasi kokmalı,
- Özgürlük ve eşitlik melodileriyle bezenmeli,
- Her satırında adalet duygusunu hissettirmeli,
- Partililerin dayanışma içinde olmasını sağlamalı,
- Sosyal demokrasiye uygun davranışların gelenek haline gelmesine zemin hazırlamalı ve
- Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün felsefesine sıkı sıkıya bağlı olmalıdır.

CHP'DE REFORM SÜRECİ NASIL İŞLEMELİ?

1. Aşağıda belirtilen somut önerilerimiz ve üyelerimiz tarafından bildirilecek olan diğer öneriler zaman baskısı olmadan danışma kurulları ve yetkili kurullarda tartışılmalıdır.

2. Çok yönlü tartışmalarla netleşen reform önerileri doğrultusunda bir tüzük taslağı hazırlanmalıdır.

3. Yapılacak olan bir tüzük kurultayı ile tabanın istekleri tüzüğe işlenmelidir.

4. Yeni ve demokrasiden ödün vermeyen tüzük doğrultusunda bütün yönetmelikler süratle gözden geçirilmeli ve uyumlaştırma çalışmaları yapılmalıdır.

5. Diğer yandan da Siyasi Partiler Yasası'nda, daha demokratik ve yeni tüzüğümüzü kapsayacak değişiklikler yapılmasına çalışılmalıdır.

REFORLAR İÇİN SOMUT ÖNERİLERİMİZ

(Bu öneriler sadece ufuk açmak içindir. Asıl öneriler üyelerimiz tarafından yapılmalıdır).

A- PARTİ İÇİ DEMOKRASİNİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN REFORM ÖNERİLERİ

1- Seçme ve Seçilme Hakkına Sahip Üyenin Tanımı Yeniden Yapılmalıdır:

a. Üye partinin temel taşıdır. Seçme ve seçilme hakkına sahip üyenin tanımı bizzat üyeler tarafından yapılmalıdır.

b. "CHP Üyesi Kimdir?" sorusunun cevabı ilçelerden başlayarak yapılacak danışma kurullarında aranmalı, iller ilçelerin raporlarını derlemeli, sonrasında kurultay delegeleri Genel Merkezde "üye" tanımını netleştirmelidir.

c. Üye tanımlandıktan sonra, kabul edilebilir bir sürede bu ilkelere göre üye listeleri güncellenmelidir.

(Bizim düşüncemize göre CHP üyesi; Parti Okulu'nun hazırladığı Temel Siyaset Eğitimi'ni almalı ve bu eğitimle ilişkili olarak bir sosyal proje gerçekleştirmelidir. Aidatını aylık düzenli olarak otomatik ödeme sisteminden yapmalıdır. Seçimlerde sandık kurulu üyeliği, müşahitlik, okul sorumluluğu gibi yazılı olarak verilen görevleri kabul etmişse, eksiksiz olarak yerine getirmiş olmalıdır. Yılda en az iki Parti Okulu seminer veya paneline katılmalıdır...).

2- Parti Yöneticilerinin Tamamı Üyeler Tarafından Seçilmelidir:

a. Belde, ilçe ve il başkanları ile yönetim kurulu üyeleri; Genel Başkan ve PM üyeleri doğrudan üyeler tarafından belirlenmelidir.

b. Siyasi Partiler Kanunu'nda belirtilen şartları, şeklen yerine getirmek üzere gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. (Örneğin, Siyasi Partiler Kanunu değişene kadar, tüm üyelerin katılımıyla belirlenen yöneticiler, HER KADEMEDE SADECE ÇARŞAF LİSTE İLE BELİRLENEN DELEGELER tarafından seçilmeye devam edebilir.)

3. Milletvekili Adayları Tüm Üyeleri Katıldığı Ön Seçim/Eğilim Yoklaması ile Belirlenmelidir:

a. Tüm milletvekili adayları ön seçimle belirlenmeli, Genel Merkez en fazla %5 kontenjan kullanmalı ve kontenjan adayları birinci sıradan gösterilmemelidir.

b. Bir kez kontenjan adayı olup milletvekilliği yapanlar bir daha hiçbir zaman kontenjan adayı olmamalıdır.

c. Ön seçim veya eğilim yoklaması ile milletvekili adayları sıralanırken cinsiyet ve gençlik kotalarına uyulmalıdır.

d. Kontenjan kullanımı kurallara bağlanmalıdır:

1. Kontenjan adayları önseçime başvurmamış adaylar arasından belirlenmelidir.

2. TBMM komisyonlarında ciddi ihtiyaç duyulan meslek mensupları (diplomatlar, maliye uzmanları vb) önseçimden çıkmamışsa kontenjan kullanılmalıdır.

3. Seçilebilecek yerlerde kadın ve genç aday sayısı az ise bunlar için kontenjan kullanılmalıdır.

e. Yurt dışı örgütlerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde temsil edilmeleri sağlanmalıdır.

4. Belediye Başkan Aday Adayları İçin Tüm Üyelerin Katıldığı Eğilim Yoklaması ile Ön Eleme Yöntemi Uygulanmalıdır. Bu Aşamadan Sonra Belediye Başkan Adayı Sivil Toplum Örgütlerinin ve/veya Halkın da Görüşü Alınarak Belirlenmelidir:

a. Belediye başkan aday sayısı, tüm üyelerin katıldığı bir eğilim yoklamasıyla aşağıdaki şeklide azaltılmalıdır.

1. Aday sayısı 4-10 arasında ise 3'e,
2. 10'dan fazla ise 4'e düşürülmelidir.

b. Bu aşamadan sonra aday adayları için ŞEFFAF bir anket uygulaması yapılmalı, buna ek olarak odalar ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri yazılı olarak alınmalıdır.

c. Bir başka seçenek olarak; CHP'ye oy verdiğini beyan eden TÜM SEÇMENLERİN katılımıyla, daha önce üyelerimiz tarafından azaltılmış olan aday adayları için eğilim yoklaması da yapılabilir. Ancak bu aşamalardan sonra atama yapılabilir.

d. Bir diğer seçenek doğrudan eğilim yoklaması/önseçim yapılabilir.

5. Belediye Meclis Üyesi Adayları Ön Seçim/Eğilim Yoklaması ile Belirlenmelidir:

a. Belediye meclis üyeleri cinsiyet ve gençlik kotalarına uyularak fermuar sistemine göre (ön seçim /kontenjan/ön seçim/kontenjan... adayları) belirlenmelidir.

b. Kontenjan olarak atanacak kişilerin kenti yönetmek için mutlaka olması gereken mesleklere mensup olmaları ve bu meslek gruplarının önceden belirlenmiş olması gereklidir (Örneğin, ön seçimden çıkmamışsa bir hukukçu, bir mimar/şehir plancısı/inşaat mühendisi, bir mali müşavir/muhasebeci...)

c. Bir kez kontenjan aday olup belediye meclis üyeliği yapanlar bir daha hiçbir zaman kontenjan aday olmamalıdır.

6. İl Genel Meclis Üyesi Adayları Ön Seçim/Eğilim Yoklaması ile Belirlenmelidir:

a. Tüm il genel meclis üyesi adayları ön seçim/eğilim yoklamasıyla belirlenmeli, Genel Merkez en fazla %5 kontenjan kullanmalı ve kontenjan adayları birinci sıradan gösterilmemelidir.

b. Bir kez kontenjan aday olup il genel meclis üyeliği yapanlar bir daha hiçbir zaman kontenjan aday olmamalıdır.

c. Ön seçim veya eğilim yoklaması ile il genel meclis üyesi adayları sıralanırken cinsiyet ve gençlik kotalarına uyulmalıdır.

1950'den bu yana 70 yıldır tek başına iktidar olamadığı halde CHP'yi terk etmeyen, CHP'li oldukları için ağır bedeller ödeyen, çocukları işe alınmayan, mülakatlarda hakları yenilen, işten çıkarılan üyelerin elbette CHP'ye yön verme, politikalarını belirleme, yöneticilerini, milletvekillerini, belediye başkanlarını, belediye meclis üyelerini ve il genel meclis üyelerini belirleme hakları vardır ve bu hak ÜYELERE teslim edilmelidir.

7. Parti Meclisi yetkilerini hiçbir şekilde Merkez Yönetim Kuruluna veya Genel Başkana devretmemelidir.

8. Genel Başkan Yardımcıları Parti Meclisi tarafından seçimle belirlenmelidir. MYK Üyelerinin çalışma alanları da Parti Meclisi tarafından belirlenmelidir.

9. Seçimle gelen seçimle gitmelidir. İl, ilçe ve belde yönetimleri disiplin süreci tamamlanmadan, keyfi olarak görevden alınmamalıdır.

10. Blok Liste ile Seçim Kaldırılmalı, Çarşaf Liste ile Seçim Zorunlu Olmalıdır.

11. Cinsiyet Kotası kademeli olarak artırılmalı ve %33-50 arası olmalıdır.

12. Gençlik kotası 30 yaş altı için %20, 30-40 yaş arası için %15 olmalıdır. (30 yaş altı nüfus: 38 milyon, 40 yaş altı nüfus: 51 milyon; 18-30 yaş arası seçmen: 17 milyon, 31-40 yaş arası seçmen: 14 milyon civarındadır).

13. Gençlik ve Cinsiyet Kotası Ayrılmalıdır. Gençlik kotasının kendi içinde cinsiyet kotası uygulaması yapılmalıdır. Genç bir kadın aday gösterildiğinde sadece bir kotadan düşülmelidir.

14. Partide Yükselmenin Temel Koşulu Parti İçi Eğitim Almak Olmalıdır.

a. Üye olmanın temel koşulu, Temel Siyaset Eğitimi almak olmalıdır.

b. Delegates dâhil olmak üzere, Partimizin herhangi bir kademesinde görev alabilmek için ise Sosyal Demokrat İdeoloji Eğitimi almış olmak şart olmalıdır.

c. Böylece yönetim kademelerinde görev alanlar CHP'nin tarihi, tüzüğü, parti programı; sosyal demokrasi ideolojisi, iletişim ve sosyal proje tasarlama/uygulama, evrensel insan hakları, basın özgürlüğü, toplumsal cinsiyet eşitliği, örgütlenme ve dayanışma anlayışı, emek ve sendikalar, dünyada iz bırakan devrimler ve Atatürk'ü anlamak konularında dersler almış olacaklardır.

d. Parti Okulu eğitimleri yurt genelinde ve yurt dışı birliklerde yaygınlaştırılmalı ve aşağıdaki eğitimler geliştirilmelidir:

1. Üyelerin Temel Siyasi Eğitimi
2. Sosyal Demokrat İdeoloji Eğitimi
3. Eğiticilerin Eğitimi
4. Sandık Güvenliği Eğitimi
5. Sokak Örgütlenmesi Eğitimi
6. Parti Yöneticilerinin Eğitimi,
7. Belediye Meclis Üyelerinin Eğitimi
8. İl Genel Meclis Üyelerinin Eğitimi
9. Sosyal Demokrat Politikalar Eğitimi
10. Gençlik Akran Eğitimi
11. Gençlik Kampları
12. Sosyal Demokrat Liderlik Eğitimi

e. Üyelerimizi ve halkımızı bilgilendirmek üzere yurt genelinde ve sürekli olarak "Seminer Programları" uygulanmalıdır.

15. Genel Başkan Dahil Olmak Üzere Parti Yöneticileri İçin Başarısızlık Kriter(ler)i Belirlenmelidir ve Başarısız Olan Yönetici Derhal İstifa Etmelidir.

a. İl/ilçe düzeyinde genel veya yerel seçimlerde Parti'nin kendi adına aldığı oy oranı (doğrudan veya dolaylı ittifak olmadan), bir önceki genel veya yerel seçimlere göre aldığı oy oranından daha az ise il/ilçe başkanı ve yönetimi istifa etmelidir.

b. Ülke düzeyinde genel veya yerel seçimlerde Parti'nin kendi adına aldığı oy oranı (doğrudan veya dolaylı ittifak olmadan), bir önceki genel veya yerel seçimlere göre aldığı oy oranından daha az ise Genel Başkan ve Parti Meclisi istifa etmelidir.

16. Partimizin Cumhurbaşkanı Adayı Tüm Üyelerin Katılımıyla Belirlenmelidir.

17. Parti Meclisi Üye Sayısı Arttırılmalı, Her İlden En Az Bir Temsilci Bulunmalıdır.

18. Örgütlere Aktarılan Ödeneklerden Gençlik Kolları ve Kadın Kolları'nın Tüzükte Belirtilen Miktarı Almaları Sağlanmalıdır.

PARTİMİZİ İKTİDARA TAŞIMAK İÇİN REFORM ÖNERİLER

ÖZGÜCÜYLE YÜKSELEN BİR CHP MÜMKÜN

CHP'de parti içi reform sürecinin tamamlanması şarttır ancak yeterli değildir! Yukarıda bahsettiğimiz yeniliklerin yapılması CHP için yaşamsal önemde olmakla birlikte, herhangi bir partiye sıkı sıkıya bağlı olmayan bir seçmenin CHP'ye oy vermesi için yeterli değildir. Bu nedenle partimize yeni oya kazandırabilmek için bazı önemli reformların da yapılması gereklidir.

Aşağıda detayları anlatılan şekilde örgütlenme ve çalışma yöntemleri hayata geçirildiğinde il, ilçe yönetimleri, Genel Merkezimiz ve yönettiğimiz belediyelerde bugüne kadar yapmakta olduğumuz çalışmalara ek olarak ÜYELERİMİZ de çalışmalara doğrudan ve kendi çaplarında katılmış olacaklardır.

CHP yöneticilerinin veya belediye başkanlarımızın yaptıkları çalışmalar halk tarafından memnuniyetle karşılanır ancak bir minnet duygusu oluşmaz, zira herkes görevini yapmaktadır. Ancak üyelerimizin zorunlu olmadıkları halde örgütlenme ve çalışma yöntemlerine katılarak komşularına yardımcı olmaları seçimde farklı bir memnuniyet yaratacaktır.

1. Örgütlenme Modeli Acilen Geliştirilmeli, 'Sokak Örgütlenmesi Sistemi' Tüm Yurdu Kapsayacak Şekilde Yaygınlaştırılmalıdır.

- a. Partimiz yeterince örgütlü değildir. Örgüt denince çoğumuzun aklına örgüt yöneticileri gelmektedir. Oysa örgüt, partimizin bütün üyelerinden oluşur.
- b. Mevcut Tüzüğümüze göre örgütlenme şeması muhtarlık bölgesi temsilcileri (mahalle/köy temsilcileri) ile son bulmaktadır. Bu sistem binlerce seçmenin bulunduğu mahallelerde işlememektedir. Bu nedenle yurt genelinde SOKAK ÖRGÜTLENMESİ MODELİ tüzükle güvence altına alınmalıdır.
- c. Her mahallede birbirine yakın sokaklar birleştirilerek veya büyük caddeler bölünerek her biri yaklaşık 400 seçmen (ortalama 120 hane) içeren ÖBEKLER oluşturulmalıdır.
- d. Her bir öbeğe aynı öbekte yaşayan bir üye/partili/gönüllü ÖBEK SORUMLUSU olarak görevlendirilmelidir.
- e. Ayrıca üyelerimiz,
  1. Site/apartman yöneticisi,
  2. Okul aile birliği üyesi,
  3. Sivil toplum örgütleri/Odalar/Birlikler ve benzeri yerlerde yönetici,
  4. Muhtar veya aza olmaya teşvik edilmelidir.

2. Yurt Genelinde Uygulanabilen, İktidar Hedefine Yönelik, Organize, Bilinçli ve Denetlenebilir Bir Çalışma Modeli Oluşturulmalıdır.

- a. Sadece seçim zamanı değil, sürekli olarak seçmenle iletişim kurmak üzere her yerde uygulanabilen, sürdürülebilir ve denetlenebilir bir çalışma modeli üretilmelidir.
- b. Partimizde herkes çok çalıştığını ifade etse de, istenilen sonuçlara ulaşılamaması bir şeylerin eksik olduğunu anlamaya yeterlidir. Aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar beklemek doğru bir yaklaşım değildir.
- c. Yukarıda anlatılan Sokak Örgütlenmesi modelinde öbeklere atanan görevliler, "Komşunu tanı, onu dinle ve bir iyilik yap" mantığıyla eğitilmelidir.
- d. Eğitimi tamamlayan görevliler öncelikle kendi öbeklerinde yaşayan seçmenleri ev/işyerlerinde ziyaret etmeli ve komşuluk ilişkilerini artırarak onları tanımalıdır. Onlara siyaset yapmak yerine onları dinlemeli ve mümkün oldukça küçük iyilikler yapmalıdır. Böylece seçmenlerin öncelikle sempatisi, sonra güveni kazanılacak ve partimize oy vermesi kolaylaştırılacaktır.
- e. Çalışmalar herhangi bir partiye sıkı sıkıya bağlı olmayan seçmenler üzerine yoğunlaştırılmalıdır

3. Genel Merkezde Her Bakanlık İçin Daimi Komisyonlar/Bürolar Oluşturulmalıdır. Bütün kanun teklifleri, soru önergeleri, başka partilerin verdiği kanun tekliflerinde değişiklik için önergeler, parti adına yapılacak konuşmalar bu daimi bürolarda hazırlanmalıdır.

4. Partimizde Kurumsallaşma Sağlanmalıdır. Genel Başkan veya yardımcılarını değiştğinde her şeye yeniden başlanmamalıdır.

5. CHP Öncelikle Kendi Seçmenini Partisinden Gurur Duyar Hale Getirmeli, partiye sıkıca bağlamalıdır. Daha sonra herhangi bir partiye sıkı sıkıya bağlı olmayan seçmenin sempatisini, güvenini ve nihayetinde oyunu almaya çalışmalıdır. Bu aşamadan sonra farklı siyasi görüş ve yaşam biçimine sahip olan yurttaşlarımız CHP'yi bir tehdit olarak görmeyeceklerdir.

6. CHP evrensel değerlere sahip, insan yaşamını önemseyen, insanı merkeze koyarak temel hak ve özgürlükler çerçevesinde mücadele eden bir parti olarak kendini tanımlamıştır. Bu tavrını sürdürmeli, geliştirmeli ve bu değerlere yakın siyasi partilerle de iletişimini güçlendirmelidir

HER YÖNÜYLE GÜÇLÜ BİR TÜRKİYE İÇİN REFORM ÖNERİLERİ

Kendi içinde demokrasiyi en yüksek seviyeye çıkarmış, yurdun tüm sokaklarında öbek öbek örgütlenmiş ve ÖZ GÜCÜNÜ kullanarak standart bir modelle çalışmaya başlamış olan partimizin iktidara yürüyüşü ENGELLENEMEZ.

Ülkemizde yapılacak olan ve başlıklarını aşağıda belirttiğim reformların ana amacı DEMOKRATİK, LÂİK VE SOSYAL BİR HUKUK DEVLETİ olan Türkiye Cumhuriyeti'ni Atatürk ilkeleri doğrultusunda geliştirmek ve vatandaşlarının huzur ve refah içinde yaşamalarını sağlamaktır.

CHP iktidarında ülkemizde yapılacak olan reformları başlıklar halinde şu şekilde sıralayabiliriz:

1. DEMOKRATİK YÖNETİM: Tüm kurumlarıyla şeffaf, tam demokratik ve hesap verebilir bir yönetim şekli benimsenmelidir. Bu yönetim modelinde LİYAKAT esas olmalıdır.

2. ÖZGÜRLÜK: Vatandaşlarımızın kendilerini baskı altında hissetmediği, mesaj bile atmaktan korkmadıkları, siyasetçileri ve yöneticileri özgürce eleştirebildiği, barışçıl gösterilerin engellenmediği, kısacası her alandaki özgürlüklerin demokratik bir ülkeye yakışır durumda olduğu bir ortam oluşturulmalıdır. Temel hak ve özgürlükler kısıtlanamaz. Gereksiz gözaltı ve tutuklamalar kabul edilemez.

3. EŞİTLİK: Yasalar ve fırsatlar karşısında herkesin eşit olduğu bir ülke konumunda olunmalıdır.

4. ADALET: Bağımsız ve tarafsız bir yargı sisteminin tesis edilmesi olmazsa olmazdır. Hukukun üstünlüğü sağlanmalıdır. Kişilerden talimat almayan savcı ve hâkimler adaletin temel direğidir. Yargı bağımsız olduğu kadar kararlarında da gecikmemelidir.

5. DEMOKRATİK BİR ANAYASA: Tam demokratik, insan haklarına dayalı ve geniş uzlaşma zemininde hazırlanan bir anayasa mutlaka yapılmalıdır.

6. GÜÇLENDİRİLMİŞ PARLAMENTER SİSTEM: Tek adam sisteminden derhal vazgeçilmeli ve halkımızın da onayıyla "Kuvvetler Ayrılığı"nın çok net hissedildiği, yasamanın etkin olduğu Parlamenter Sistem kurgulanmalıdır. %10 seçim barajı kaldırılmalıdır.

7. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ: Bağımsız ve özgür basın önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır.

8. EĞİTİM: Ülkemizde yaşayan bütün çocuklar ortak değerimizdir. Onların eğitimi hakkında bir karar verilecekse "çocuğun yüksek yararı" gözetilmelidir. Okulsuz öğretmen, öğretmensiz okul kalmamalıdır. Öğrencilerin beslenme ve barınma sorunu çözülmelidir.

9. EKONOMİ: Derhal üretime dayalı bir ekonomi yönetimi anlayışına geçilmeli ve milli gelir hakça bölüşülmelidir. Fakirin giderek fakirleştiği bir sistemi kabul etmek mümkün değildir. Her ailenin bir evi ve bir maaşı olmalıdır.

10. ARAŞTIRMA-GELİŞTİRME (AR-GE): Katma değeri yüksek ürünler üretebilmek ve geliştirebilmek için araştırma ve geliştirme alanına yeterince bütçe ayrılmalıdır.

- 11. ASGARİ ÜCRET:** Yoksulluk sınırının üzerinde bir asgari ücret uygulamasına geçilmelidir.
- 12. SOSYAL DEVLET:** Halkı dilenci konumuna düşüren değil, sosyal adaleti sağlayarak gereksinimleri olan insanlara destek olan bir yönetim biçimi benimsenmelidir.
- 13. TARIM VE HAYVANCILIK:** Yeniden kendine yeten ve halkını besleyebilen bir devlet konumuna gelebilmek için tarım ve hayvancılığın güçlü bir şekilde desteklenmesi gereklidir. Böylece kentlere göç etme zorunluluğu da ortadan kalkacak, hatta köylere geri dönüşler başlayacaktır.
- 14. TURİZM:** Turistleri aradığı her şeyin mevcut olduğu ülkemizde turizm potansiyeli artırılarak istihdam ve gelir sağlanmalıdır.
- 15. TOPLUMSAL BARIŞ:** Vatandaşlarımızı inancı, ırkı ve yaşam şekli nedeniyle kutuplaştırma yerine birlikte yaşam kültürü geliştirilmelidir.
- 16. DIŞ POLİTİKA:** Ulusal çıkarlarımızı önceleyen, duygusallıktan uzak ve ilkeli bir dış politika anlayışı egemen kılınmalıdır. Uzak-yakın komşularımızla sorunlarımız acilen çözülmelidir.
- 17. KAMU YÖNETİMİ:** Parti devleti anlayışından derhal vazgeçilerek liyakate dayalı bir yönetim sistemi kurgulanmalıdır.
- 18. SAĞLIK:** Eşit, ulaşılabilir, nitelikli ve ücretsiz sağlık hizmeti sunumu mümkündür ve uygulanmalıdır.
- 19. TERÖRLE MÜCADELE:** Terörle mücadelenin sadece bir partinin veya sadece hükümetin işi olmadığı bilincine varılarak çok yönlü mücadele yapılmalıdır.
- 20. ÇALIŞMA HAYATI:** İstihdamı artırıcı yatırımlara öncelik verilmeli ve örgütlenmenin önündeki bütün engeller kaldırılmalıdır.
- 21. TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ:** Toplumun bilinçlendirilmesi çalışmaları ile eş zamanlı olarak yasalarımızda gerekli değişiklikler yapılmalıdır.
- 22. GENÇLER:** Bütün gençlere toplumun ortak değeri olarak bakılmalı ve beyin göçünü önleyecek tedbirler alınmalıdır.
- 23. KADINLAR:** Toplumda, iş yaşamında, siyasette ve yaşamın tüm alanlarında kadınların daha görünür hale gelmesini sağlayacak politikalar üretilmelidir. Kadına yönelik şiddetle mücadele aralıksız sürdürülmelidir.
- 24. KÜLTÜR VE SANAT:** Kültür ve sanat yönünden çok zengin olan ülkemizin değerleri önce kendi vatandaşlarımıza sonra tüm dünyaya tanıtılmalıdır.
- 25. DOĞA:** İçinde yaşadığımız doğa ile barışık bir düzen kurulmalıdır.
- 26. İNANÇ ÖZGÜRLÜĞÜ:** Devlet bütün inançlara eşit mesafede olmalı. Herhangi bir yerin ibadethane olup olamayacağına devlet karar vermemelidir. Alevi yurttaşlarımıza hakları teslim edileli, cemevleri ibadethane statüsüne kavuşmalıdır.
- 27. DEZAVANTAJLI GRUPLAR:** Toplumsal bütünleşme çerçevesinde ele alınmalı ve bu grupların ülkemizin asli unsurları oldukları unutulmamalıdır.